

מעריב

נותן יד: בבית הספר הדו-לשוני בירושלים מצפים בקוצר רוח לביקור האפיפיור

בין המיסה בבית-לחם ללשכה של שמעון פרס, אמור האפיפיור פרנציסקוס לערוך במהלך ביקורו בארץ גיחה למוסד חינוכי מיוחד בירושלים. ביקור בבית הספר הדו-לשוני "יד ליד", המוכיח כי ילדים מכל הסוגים יכולים ללמוד ביחד

יוסי בר 25/2/2014 10:00 |

כשנציגי עמותת "יד ביד", המקדמת שיתוף פעולה יהודי-ערבי באמצעות חינוך רב-תרבותי, פנו במכתב לאפיפיור פרנציסקוס וביקשו ממנו לבקר בבית הספר הדו-לשוני בירושלים, הם לא האמינו שיזכו לתשובה.

האפיפיור פרנציסקוס. התרשם מבית הספר צילום: אי-אף-פי

"קראתי שהאפיפיור עונה לכל מי שפונה אליו, אז החלטנו לנסות את מזלנו, "אמר ל"מעריב" אמיר סטרנס, מנהל אגף הקהילות של העמותה, שהחליט להמר ולשגר מכתב לקריית הוותיקן. פקידת הדואר הסתכלה בתמיהה בשולח המכתב ואף התקשתה למצוא ברשימותיה את כתובת הוותיקן, אבל בסופו של דבר אותרה המדינה הקטנה בעולם והמכתב יצא לדרך.

האפיפיור קרא בעיון את המכתב והתרשם מהעובדה שילדים יהודים, נוצרים ומוסלמים לומדים זה לצד זה ואף מוצאים שפה משותפת לקראת עתיד וחיים משותפים. הוא הורה לאחד מסגניו להשיב במכתב ברכה לעמותה, ואף העניק לבית הספר מקום קטן בלוח הפגישות העמוס שמצפה לו בירושלים, לצד ביקורים

במקומות כמו כנסיית הקבר, הכותל המערבי, מוזיאון "יד ושם" או פגישות עם הרבנים הראשיים ועם הפטריארך האורתודוכסי.

הביקור בבית ספר שמקדם דו-קיום אמור להשתלב בתוכניותיו של האפיפיור הנוכחי, שהצהיר פעמים רבות כי הכנסייה הקתולית צריכה להתאים את עצמה לרוח הזמנים. "עלינו לקיים דו-שיח עם כולם - עם המאמינים בדתות האחרות וגם עם אלה שאינם מאמינים כלל. הדיאלוג הבין-דתי לא יפגע בזהות ובהשתייכות שלנו, ורק יחזק את ההבנה בין העמים", אמר האפיפיור בהזדמנויות רבות.

לוח הזמנים של ביקור האפיפיור בישראל טרם פורסם, וקשה לדעת אם פרנציסקוס אכן ימצא זמן בסופו של דבר לבקר בבית הספר הדו-לשוני, אבל אין ספק שעמותת "יד ביד" ובית הספר שבו לומדים יחד ילדים יהודים, נוצרים ומוסלמים, שבו את לבו. ביקורו של האפיפיור בארץ צפוי להיות קצר, ויימשך כיממה. לעת עתה האפיפיור אינו מתכוון לבקר בגליל ובנצרת כקודמיו.

הוא ינחת במסוק בבית לחם ב-25 במאי, ולאחר שיערוך מיסה ויפגוש את ראשי הרשות הפלסטינית יגיע בשעות הצהריים לירושלים ויפגוש בין היתר את נשיא המדינה שמעון פרס ואת רה"מ בנימין נתניהו. הוא ימריא מנמל התעופה בן-גוריון בדרכו חזרה לרומא ב-26 במאי.

מעטים יודעים כי זהו ביקורו השני של האפיפיור הנוכחי בישראל. חורחה ברגוליו, כשמו של האפיפיור לפני שהוכתר לתפקיד מנהיג הכנסייה הקתולית, ביקר כאן בשנת 1973 בהיותו כומר ארגנטיני. הוא הגיע לישראל יומיים לפני שפרצה מלחמת יום הכפורים ושהה בגליל ובנצרת. בשל המלחמה הוא נאלץ להישאר כאן ארבעה ימים נוספים.

"בית הספר מלמד אותנו להיות סובלניים". הגר מזרחי ומאיס רשיד חולמים לקבל ברכה צילום: יוסי בר

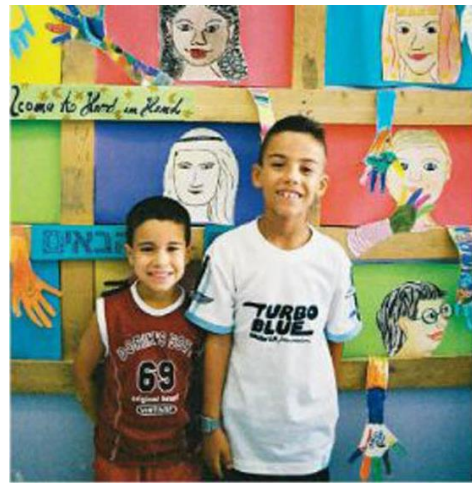
במהלך שהותי השבוע בארץ ביקרתי בבית הספר שמשך את תשומת לבו של האפיפיור ושוחחתי עם המנהלים, המורים והתלמידים במוסד הייחודי. רבקה ברדח, מנהלת משאבים ואסטרטגיה בעמותת "יד ביד", ליוותה אותי בביקור בבית הספר הממוקם בשכונת פת, על הגבול הירדני הישן.

מהמקום נשקפים שכונת גילה, הכפר הערבי ביתצפאפא, אצטדיון טדי ועמודי התווך של שכונת הוילנד.

שניים משלושת ילדיה של ברדח לומדים בבית הספר הדולשוני. בעבר היא טיפלה בפליטים בבוסניה, וכשעלתה מארצות הברית לישראל החליטה להוות דוגמה אישית לאפשרות לחיות בשלום.

"הגעתי למסקנה שלא די למתוח ביקורת על החברה הישראלית והחלטתי לפעול, "היא מספרת. בית הספר בירושלים הוא היהלום שבכתר במערכת החינוך של עמותת "יד ביד", המנהלת חמש מוסדות חינוך שבהם 1,100 ילדים מכל הגילאים. "הביקוש להתקבל לבית הספר רב מאוד וחסרות לנו כיתות", מציינת ברדח.

"אם האפיפיור יחליט להגיע אלינו נשמח מאוד לארח אותו", אומר שולי דיכטר, מנהל העמותה. "אנו רוצים לשמוע אותו וללמוד ממנו על מאמצים אחרים הנעשים בעולם במטרה להביא ילדים ומבוגרים השרויים בסכסוך לחיות בשלום, אך בעיקר נבחר לו שבכוננתנו לבנות בארץ חברה משותפת של יהודים וערבים. נקבל את האפיפיור בלב ובראש פתוחים."

מורים יהודים וערבים בבית הספר עדיין לא מודעים לעובדה שבית ספרם עשוי להפוך לאטרקציה תקשורתית עולמית במהלך ביקור האפיפיור בישראל, שיועבר בשידור חי לכל רחבי העולם. אך ד"ר אינאס דיב, מנהלת אגף החינוך של העמותה ונוצרייה שהתחנכה בבית ספר פרנציסקני השייך לוותיקן, מספרת כי "ביקורו של האפיפיור מרגש אותנו מאוד. הוא צפוי להעניק הכרה חסרת תקדים למאמצים שמשקיעה העמותה, ועשוי גם לקרב את השלום. זהו מסר ענק שאומר כי פעילותנו חשובה ונכונה. אנו חולמים לקבל את ברכתו של האפיפיור", היא אומרת. דו-קיום אפשרי

כ-600 ילדים מגילאי הגן ועד כיתה י"ב, יהודים דתיים וחילונים, ערבים, מוסלמים ונוצרים, לומדים ומשחקים זה לצד זה בבית הספר הדולשוני, כשחיוך של אושר על פניהם. "אפילו שלוש בני רבנים ובנו של אימאם לומדים בבית הספר, "סיפר לי אחד המורים.

"הקמנו בית ספר דו-לשוני לדוגמה, המקיים אורח לימוד שוויוני שמכבד ישראלים וערבים ואת הדתות והתרבויות השונות שלהם, ללא יחס מועדף לאחד מהצדדים", מתארת ד"ר אינאס. "התלמידים זוכים לשני מורים, בערבית ובעברית, ועד כיתה ו' הם יכולים לבחור בין המסלול החילוני לדתי. אנו לא לומדים דת אלא לומדים על הדת", היא מדגישה.

בית הספר מציין את כל החגים של שלושת הדתות. התלמידים לומדים על החגים אך אינם מחויבים להשתתף

בטקסים שכרוכים בציונם. לבית הספר שני מנהלים, ערבייה ויהודי - נדיה כנאנה ואריק ספורטה .

"אנו מעניקים חשיבות עליונה לדו-שיח. אין צורך להגיע להסכמה אלא להבנה", אומרת המנהלת כנאנה. "כל אחד יכול להשמיע את דעתו, גם בנושאים פוליטיים רגישים. המטרה שלנו היא דו-קיום, לדעת לקבל האחד את רעהו למען עתיד טוב יותר. מסיבה זו אנו מבקשים גם מההורים להשתתף באופן פעיל במערכת החינוך של הילדים, כדי להרחיב את הדו-קיום גם מעבר לשעות בית הספר ."

שיחה עם שתי תלמידות בנות 17 שעומדות לסיים השנה את לימודיהן, יהודייה וערבייה-הגר מזרחי ומאייס רשיד - העניקה לי את ההרגשה כי מטרתו החינוכית של בית הספר הושגה .

הגר ומאייס מגיעות מעולמות שונים מאוד. לדבריהן, דעותיהן שונות במקרים רבים, אך הדרך היחידה להבנה היא באמצעות דו-שיח וניסיון לגשר על הפערים". בית הספר לא פגע בזהות של כל אחת מאיתנו", הן אומרות, "הוא רק לימד אותנו כיצד להיות סובלניים אחת כלפי השנייה. צריך להאמין ולתת דוגמה לאחרים שדו-קיום אפשרי ויכול להפוך למציאות". שתיהן מסכימות כי "הישראלים והפלסטינים עדיין אינם מוכנים להגיע לשלום - טכנית אולי כן אבל לא מבחינה מעשית ."

ד"ר אינאס, בעלת שלושה תארים בחינוך ובלשון מאוניברסיטת בר-אילן, מתארת עד כמה השוני חשוב להתפתחות הילד. "הם לומדים שאין רק שחור ולבן, ומתרגלים להסתכל על העולם מנקודת מבט שונה, רחבה יותר. ילדים שלומדים על תרבויות שונות ומכירים סיפורים היסטוריים אחרים יכולים להשפיע בעתיד יותר על העולם הסובב אותם .

"ילדים רגילים לגדול במסגרת חד-לאומית, אבל בבית הספר שלנו לומדים לכבד את השוני של האחרים ולא לשפוט את האנשים על פי הדת או צבע העור. השוני מרחיב את האופקים ומעניק לילדינו ראיית עולם פתוחה ופוטנציאל גדול ."